ბათუმის რეპრეზენტაცია მეოცე და ოცდამეერთე საუკუნეების ქართულ პროზაში

თეონა გურგენიძე

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

პროგრამა: უცხო ენათა ფილოლოგია (ანგლისტიკა,გერმანული ფილოლოგია, რომანული ფილოლოგია) და შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ცირა კილანავა, ფილოლოგიის დოქტორი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასისტენტ-პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2022

განაცხადი

როგორც წარდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევას და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოუქვეყნებელ, გამოსაქვეყნებელად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული და ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

თეონა გურგენიძე

29.06.2022

აბსტრაქტი

ნაშრომის მიზანია, დადგინდეს, როგორ არის რეპრეზენტირებული ქალაქი ბათუმი მეოცე და ოცდამეერთე საუკუნეების ქართულ ლიტერატურაში. ნაშრომში განხილულია სხვადასხვა პერიოდში დაწერილი ოთხი პროზაული ტექსტი, რომლებიც საშუალებას იძლევა, დიაქრონულ ჭრილში გაანალიზდეს ქალაქის სივრცითი მახასიათებლები. კვლევისთვის შეირჩა დავით კლდიაშვილის *ჩემი ცხოვრების გზაზე,* ოთარ ჭილაძის *რკინის თეატრი,* გაგა ნახუცრიშვილის *ზამთრის ზღვა* და აკა მორჩილაძის *ბათუმი.*

მეთოდოლოგია: საანალიზოდ შერჩეულ ტექსტებში მარკირებით გამოიყო ყველა მნიშვნელოვანი სივრცითი ერთეული. ისინი დახარისხდა რეიტინგულობის მიხედვით და გამოიყო ის ლექსიკური ერთეულები რომლებიც ყველაზე დიდ მნიშვნელობას იძენს ბათუმის განსახოვნებისას საანალიზო ტექსტებში. **თეორიული საფუძვლები:** ნაშრომში გამოყენებულია იური ლოტმანის, მაიკლ კეინისა და მარია-ლაურა რიანის სივრცის თეორიები.

შედეგები და დასკვნები: ბათუმი განსახოვნებულია როგორც მე-20, ისე 21-ე საუკუნის ქართულ ლიტერატურაში, ჯერ როგორც რეალური, შემდეგ კი საოცნებო, ერთგვარი ალტერნატიული სივრცე, რომელიც გაქცევის, განვითარების, დასაზღვრულობის დაძლევის განცდებს უკავშირდება. ამავე დროს, ის გვევლინება ოკუპირებული ზღვისპირა ქალაქი ერთგვარ ჩამნაცვლებლადაც.

საკვანძო სიტყვები: ბათუმი, სივრცის რეპრეზენტაცია, ქართული ლიტერატურა, შავი ზღვა

Abstract

The objective of this study is to investigate the manner in which the city of Batumi is depicted in written works produced in Georgia throughout the twentieth and twenty-first centuries. The fact that the article contains four pieces, all of which are deemed to be written in prose yet were authored over distinct time periods gives us the ability to investigate the spatial qualities of the metropolis. For the purpose of the research, the following four texts were selected: "On the Way of My Life" by Davit Kldiashvili, "The Iron Theatre" by Otar Chiladze, "The Sea of Winter" by Gaga Nakhutsrishvili, and "Batumi" by Aka morchidze.

Methodology for this study consisted of highlighting significant geographical features in the selected texts for the sake of subsequent analysis. The ratings were used to categorize the spatial features, and the spatial markers that were chosen were those that played the most significant part in the literary texts.

Theoretical frameworks: This article makes use of spatial theories written by Juri Lotman, Michael Kane, and Marie-Laure Ryan. These authors are credited in the article.

Outcomes and conclusion: Batumi is presented in Georgian literature not only from the 20th century but also from the 21st century, at first as a realistic, and then as an ideal, alternative place that is connected to the feelings of escape, development, and overcoming the limitations and borders. This presentation occurs not only in the XX century but also in the XXI century.

Keywords: Batumi, Spatial Representation, Georgian literature, Sea

მადლობა

მადლობას ვუხდი ჩემს სამეცნიერო ხელმძღვანელს, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორსა და ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასისტენტ-პროფესორს, ცირა კილანავას, გაწეული შრომისა და სტიმულისთვის.